

1. Obiekt

865

Z E S P Ó Ł P A Ł A C O W Y

2. Czas powstania
kon. XVIII w.
kon. XIX w.
pocz. XX w.

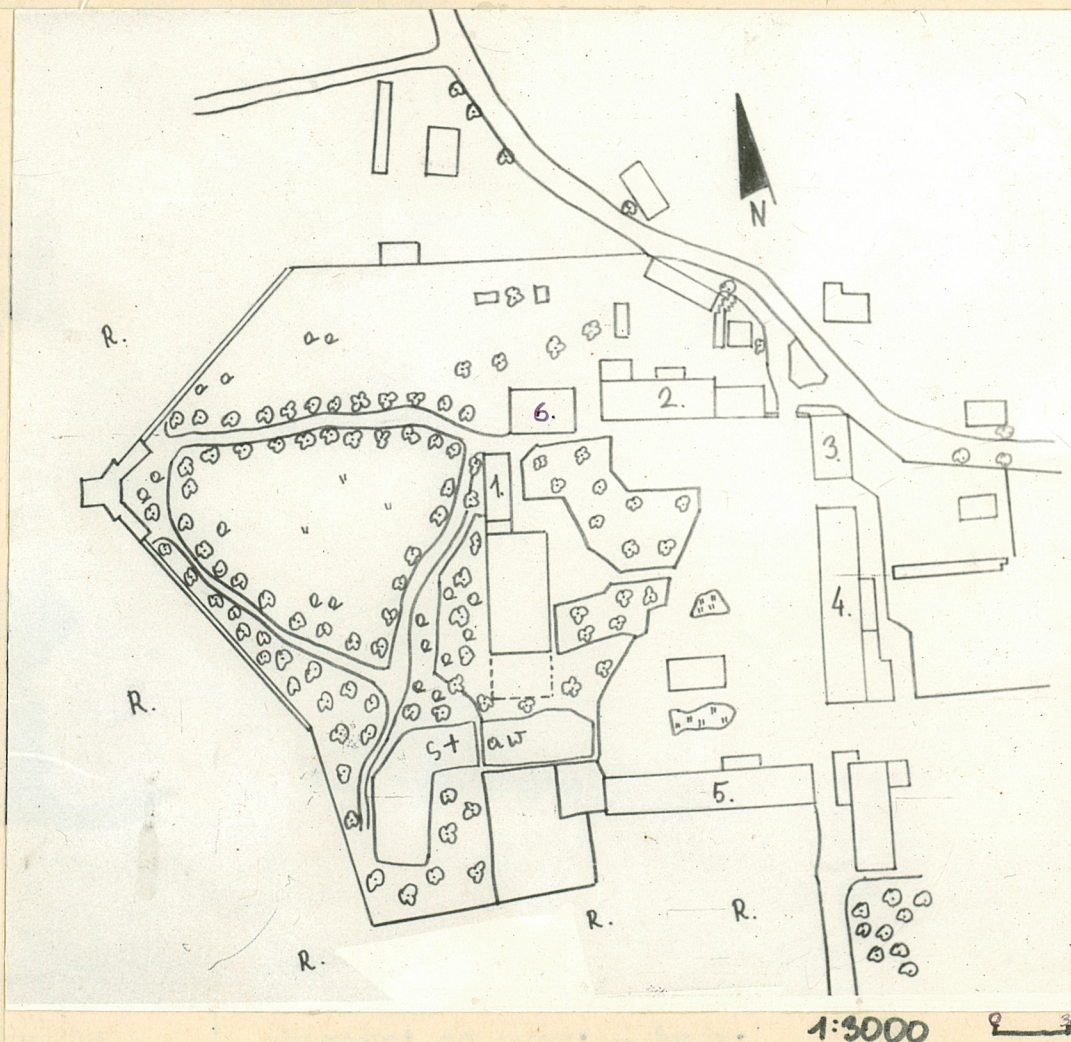
3. Miejscowość

DOBROGOSZCZ

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

W skład zespołu
wchodzi:

1. Spichlerz
2. Stajnia
3. Oficyna
4. Stajnia
5. Stodoła
6. Pałac

4. Adres

Dobrogoszcz

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo wrocławskie

gmina i pow. Strzelin

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Dobergast

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975 r.

województwo wrocławskie

powiat Strzelin

8. Właściciel i jego adres

Instytut Uprawy, Nawożenia i
Gleboznawstwa w Puławach,
24-100 Puławy /Osada pałacowa/

9. Użytkownik i jego adres

Rolniczy Zakład Doświadczalny
Dobrogostów, Dobrogoszcz

10. Rejestr zabytków

Nr 138/A/02 data 18.10.2002
11-11

Budowa zespołu pałacowego w Dobrogoszczy rozpoczęta została pod koniec XVIII w.; zakończono ją w 1 poł. XX w.

Najstarszą budowlą w tym zespole jest pałac, którego wznoszenie rozpoczęto w 1797 r./przebudowany w 1937 r./. Pozostałe budynki powstały na przełomie XIX i XX w.

Zespół należał do dóbr rycerskich, których pierwszym właścicielem był Franz Burow. Ostatnim natomiast właścicielem tego zespołu, jak i majątków w Piotrowicach i Białobrzeziu, był Heinrich Rhode.

W wyniku działań wojennych, po 1945 r. w stanie dobrym nie zachował się żaden z budynków zespołu. Ich odbudowę rozpoczęto w 1945 r. Wówczas właścicielem zespołu było Zjednoczenie Przemysłu Cukrowniczego. Od 1952 r. jest nim Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach.

Zespół pałacowy usytuowany jest w pd. części wsi, na pd. od drogi łączącej Dobrogoszcz z Karszowem. Od pd. i wsch. otaczają go łąki i pola uprawne, od zach. - park.

Kompozycja zespołu jest geometryczna i zwarta. Budynki układają się w czworobok ograniczający podwórze, w którego centralnej części występuje obniżenie terenu. Ułatwiło ono utworzenie ramp wyładunkowych /kamienych/ znajdujących się naprzeciw stajni /4/i/2/.

Pd. skrzydło tworzy długa stodoła /5/. Między jej elewacją wsch. a skrzydłem wsch. istnieje wjazd z pól na wewnętrzne podwórze.

W pd-wsch. narożniku układu znajduje się znacznie przebudowany budynek dawnej kwaszalni /ob. warsztat/, którego większa część wysunięta jest z czworoboku w kierunku pd. Dalsza część skrzydła ~~wsch.~~, to długa bryła dawnej stajni /4/, oddzielona wolną przestrzenią od kwaszalni i od oficyny mieszkalnej, stanowiącej pn. człon tego skrzydła. Między pn-zach. narożnikiem budynku mieszkalnego a pd.-wsch. róg oficyny skrzydła pn. znajduje się główna brama wjazdowa, ujęta słupami metalowego ogrodzenia na podmurówce.

Skrzydło pn., to wymieniona już, znacznie przebudowana oficyna oraz budynek stajni /2/. Za rzędem drzew, w pn-zach. narożniku zespołu usytuowany jest pałac.

Skrzydło zach., to spichlerz /1/, oddzielony od pałacu ścieżką prowadzącą do parku /przed tymi budynkami rząd drzew i trawnik/, oraz magazyn, połączony ze spichlerzem daszkiem. W stronę stawu, leżącego w pd-zach. narożniku zespołu, ciągną się - pod warstwą ziemi - fundamenty nieistniejącej już części magazynu. Staw, zbliżony kształtem do litery "L", jest jednocześnie najbardziej na pd. wysuniętym elementem parku, rozciągającego się na zach. od zespołu. Równolegle do skrzydła zach. biegnie ścieżka wśród krzewów, prowadząca nad staw. W zach. narożniku parku łączą się dwie aleje - jedna, wychodząca od pałacu i druga - znad stawu. W tym miejscu istnieje niski, kamienny obiekt na planie "Y", pokryty darnią. Z jego dwóch ramion wychodzi kamienny mur, otaczający park. W elew. wsch. tego obiektu znajduje się 5 otworów wejściowych, prowadzących do wnętrza.

<p>14. Kubatura</p> <p>jak w kartach szcze- gólowych</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>ok. 5 ha</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>majątek szlachecki</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>Zakład doświadczalny</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>W latach 1945-1952 trwała odbudowa tych, w dużym stopniu zniszczonych w czasie II wojny światowej, zabudowań zespołu pałacowego. W trakcie tych robót wypełniono ubytki w murach, wymieniono lub wzmocniono więźby dachowe, adaptowano stajnię dla potrzeb hodowli bydła; rozebrano pozostałości wieży zegarowej nad oficyną mieszkalną wsch. skrzydła. W budynku tym, jak i w oficynie skrzydła pn., przebudowano wnętrza oraz założono instalacje niezbędne lokatorom. Zasypano fundamenty /dochodzące do stawu/ całkowicie zniszczonej i rozebranej części obecnego magazynu skrzydła zach. Niemal całkowicie przebudowano budynek dawnej kwaszalni, będący kontynuacją skrzydła wsch., lecz wykraczający poza czworobok zabudowań na pd.</p> <p>W 1948 r. zmieniono rozkład...c.d. w zał.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Układ zespołu pałacowego w większości nie uległ zmianom.</p> <p>Nie istnieje jednak już część pd. skrzydła zach.. Nie istnieje także dominanta zespołu - wieża zegarowa nad oficyną skrzydła wsch.</p> <p>Dużo małych dobudówek i szop, szczególnie na zewnątrz skrzydła pn. i wsch., zasłania i szpeci widok od pn. i wsch.</p> <p>Dziwaczne wrażenie - w sąsiedztwie innych budynków - sprawia oficyna skrzydła pn. /rzędy nowych, prostych okien i duże facjaty w dwuspadowym dachu/.</p>	
<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Przenieść w inne miejsce szopy szpecące elewację skrzydeł: wsch. i pn.</p> <p>Należy zapewnić szczególną ochronę dla układu parku - zlikwidować ogródki.</p> <p>W celu odzyskania pałnego, dawnego wyglądu zespołu, można byłoby pokusić się o zrekonstruowanie wieży zegarowej.</p>			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

M. Pastorff, Schlesische Adressbuch,
Breslau 1876

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne Dla budynków o numerach 1-5
zakłócone zostały karty szeregowe.

25. Wypełnił

Marek Tybur

imię i nazwisko

data VII 1987 r.

26. Sprawdził

imię i nazwisko

data

Zał. - wkładka nr 1

1. Miejscowość DOBROGOSZCZ	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Zespół pałacowy	3. Zawartość wkładki nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) dalszy ciąg poz. 18 i zdjęcia zespołu
-------------------------------	---	--

c.d. poz. 18

pomieszczeń piętra pałacu - stawiając
ściany działowe, zamurując część
otworów drzwiowych i grodząc korytarz.

Skrzydło poł - widok od pn.

Skrzydło pn - elev. poł.

Park

Wkładkę założył: Marek Tybur - VII 1987 r.

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

PZGK 6 - 68209/86 - 5000 zlec. 3419/Wyd. Akcyd. P-ń

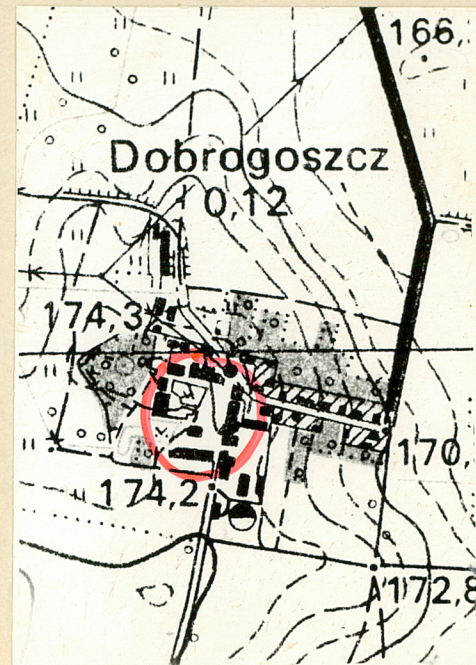
Park

Patac. widok od poł.

Patac. widok od zach.

1:10000